

Verwerking en bewaring

Tekst: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
(0252) 340301 / 06-51312207
Fotografie: René Faas

De verwerking van vaste planten is een wezenlijk onderdeel van de bewaring. Omdat de verwerking van de vaste planten tijdens de bewaarperiode plaatsvindt, kan dit een behoorlijke verstoring geven van de optimale omstandigheden waarin een plant eigenlijk bewaard moet blijven. Er is steeds meer bekend over de gevoeligheden van de plant tijdens de bewaring, maar als de klant het vraagt, wordt de bewaring onderbroken en vindt de verwerking plaats. Vaak wordt er tijdens deze verwerking te weinig nagedacht over de omstandigheden waarin de planten zich bevinden. Er moet zowel rekening gehouden worden met de beste omstandigheden voor de plant, als de werkomstandigheden voor de mensen die het werk moeten doen.

OPTIMAAL VOOR DE PLANT

De bewaaromstandigheden voor de plant zijn de laatste jaren verbeterd, zeker als het echt op de bewaring aan komt. Toch waren de omstandigheden voor de vaste planten over de hele linie vroeger vaak beter. Vasteplantentelers hadden een koude schuur of loods en daar stond iedereen kleumend van de kou de planten klaar te maken. Als de omstandigheden helemaal waren goed voor de planten, was het nog vochtig ook. Op dit moment zijn de bewaarfaciliteiten wel beter, maar tijdens de periodes dat de plant niet in de cel staat, zijn de omstandighe-

den voor de plant behoorlijk achteruit gegaan. Problemen ontstaan tijdens het rooien als de planten staan te wachten om geschoond te worden. Zeker als er veel grond is mee gerooid, kan dit belastend zijn voor de onderste planten in groot fust. De druk op deze planten wordt snel dusdanig groot dat er verstikking optreedt. In kleine fusten is dit probleem minder groot. Een ander punt is het moment van de verwerking. Tijdens deze handeling in een verwarmde droge omgeving is de uitdroging van de planten veel groter dan vroeger, toen de schuren nog koud en nat waren. De snelheid van uitdrogen wordt behoorlijk onderschat. Planten die eenmaal zijn uitgedroogd, zullen veel gevoeliger zijn verderop in de bewaring. De grootste oorzaak van schimmelvorming tijdens de bewaring is uitdroging van de planten eerder in het proces. Een plant na een lichte uitdroging weer nat maken werkt averechts, omdat hij dan gevoeliger wordt voor schimmels. Het gaat er dus echt om dat de plant niet uitdroogt. De planten nat houden mag alleen als de planten nog niet zijn uitgedroogd. Voorkom uitdroging. Planten die gerooid zijn voordat ze in rust waren, zijn gevoeliger voor uitdrogen dan planten die al in rust zijn tijdens het rooien. Zorg er voor dat de werkruimte zo klein is dat er geen plaats is om planten te laten staan. Een plant waar niet aan wordt gewerkt, mag niet in een verwarmde ruimte staan. Laat eventueel de bandjes met de verwerkte planten direct naar een andere, koele ruimte gaan. Een comfortabele, beperkte werkruimte biedt comfort aan de arbeider en biedt geen ruimte voor de bewaring van planten.

DE MENS

Optimale werkomstandigheden voor de mensen die de verwerking uitvoeren, kan een behoorlijke verbetering van de arbeidprestatie betekenen. Een belangrijke verbetering is vloerverwarming. Immer, met warme voeten is het hele lichaam warm. Toch zijn er meer kleine zaken die het lichaam helpen te ontzien, zoals een dikke mat om op te staan. Het blijkt dat deze iets zachte ondergrond het aantal rug- en knieklachten enorm vermindert. Let ook goed op veelvuldig terugkerende handelingen. Neem bijvoorbeeld het plantjes op een hoge band leggen. Sta er bij stil dat niet alleen het plantje moet worden opgetild, maar ook de arm en deze is behoorlijk zwaarder dan het plantje. Zorgen voor een minder hoge afvoerband kan erg veel arm- en gewrichtklachten voorkomen. Eigenlijk is er altijd wel iets te verbeteren, als er maar aandacht voor is. Steeds goed opletten en kleine dingen aanpassen. Ieder mens is meer gemotiveerd als er aandacht is voor bepaalde klachten, zelfs als deze niet of niet op korte termijn kunnen worden opgelost.

COMBINEREN

Het probleem van de huidige verwerkingsruimten is het feit dat de plant en de mens andere voorkeuren hebben. Probeer altijd te zoeken naar een zo goed mogelijk compromis. Bij de beste omstandigheden voor de plant voelt de mens zich niet lekker en de optimale omstandigheid voor de mens is niet goed voor de plant. Blijven opletten dus.

